

HOLLAND
FESTIVAL 2018

QIKOSPIEL II: HEAT CANTATA

A digital illustration of a young girl with purple hair and a fox-like animal standing on a hill at sunset. The girl is wearing a light-colored top and a purple skirt, and is looking towards the right. The fox-like animal is standing next to her, also looking towards the right. The background shows a sunset over a landscape with hills and a body of water.

David Kanaga
Maze
Claron McFadden
Mattijs van de Woerd

INFO

ZO 24 JUNI 2018
SUN 24 JUNE 2018

aanvang starting time
15:00 3 pm

locatie venue
Muziekgebouw

duur running time
1 uur, geen pauze | hour, no interval

taal language
Engels, geen boventiteling English, no surtitles

CONTEXT

DIGITALK #4: GAMES AND MUSIC

zo 24 juni – 16:30
Sun 24 June – 4.30 pm
Muziekgebouw

met with David Kanaga, Thomas McMullan, Laura Ducceschi,
Micha Hamel
moderator moderator Ruth Mackenzie

CREDITS

concept, ontwikkeling concept, development
David Kanaga

uitvoering performed by
Claron McFadden, sopraan soprano
Mattijs van de Woerd, bariton bariton

Maze:
Anne La Berge, fluit, elektronica flute, electronics
Dario Calderone, contrabas double bass
Gareth Davis, basklarinet bass clarinet
Reinier van Houdt, piano, keyboards, elektronica piano,
keyboards, electronics
Wiek Hijmans, elektrische gitaar electric guitar
Diamanda Dramm, viool violin

geluid sound
Micha de Kanter

wereldpremière world premiere
Amsterdam, 24 juni 2018

hoofdbegunstiger

productiepartner

FONDS 21

A
O M
D M
O

TWEELUIK

Oikospiel II: Heat Cantata maakt deel uit van een tweeluik over games en muziek en wordt op dezelfde dag uitgevoerd als de computergameperformance *Dear Esther*. Beide games vertellen op een innovatieve manier een verhaal, waarbij muziek een centrale rol speelt. Tussen de twee voorstellingen in kunt u *Digitalk#4: Games and Music* bijwonen. In deze panel-discussie bespreken experts de uiteenlopende, maar zeer directe en voelbare verbanden tussen muziek en gameplay. Gasten zijn onder anderen David Kanaga (de maker van *Oikospiel*), The Chinese Room (de makers van *Dear Esther*) en de Nederlandse componist Micha Hamel, onder wiens leiding de TU Delft, Erasmus Universiteit, Willem de Kooning Academie en Codarts Rotterdam de komende jaren samen een nieuw onderzoek doen naar 'gamification' en klassieke muziek.

TOELICHTING

The Oikospielen Opera ontwikkelt een episch en wereldwijd gamingfestival, genaamd THE GEOSPIEL, gepland in het jaar 2100. De werknemers van de opera, verenigd in de Vakbond voor Werkende Dieren, proberen de blaffende gameontwikkelaars van Koch Games te integreren in hun groep, maar deze trouwe puppy's blijken te verknocht aan hun baan en hun baas Donkey Koch! Lukt het om Eenheid en Gemeenschap te creëren, of zullen Meerduidigheid en Individualiteit de overhand krijgen? Geld is ontwaakt – Pluto heeft zich de geest van Orpheus toegeëigend en Eurydice is de hoofdcomponist van deze opera-HERVORMING van het avonturenspeelgenre.

Oikospiel is een operacyclus van de Amerikaanse componist en gamesontwikkelaar David Kanaga. Het eerste deel kwam uit in 2017 in de vorm van een computerspel annex hondenopera en werd bekroond met meerdere prijzen. Kanaga werd in de pers 'een geniale gek' genoemd. *Oikospiel Book II: Heat Cantata* is het eerste hoofdstuk van het tweede deel en gaat als live performance tijdens het Holland Festival in wereldpremière.

Als absurdistisch kunstwerk overschreed het eerste deel van *Oikospiel* de grenzen van allerlei kunst disciplines: game, muziek, beeldende kunst. Net als bij een reguliere computergame bestuurt de speler een personage (of in dit geval meerdere personages) en doorloopt dat personage verschillende werelden. Verder zit de game vol met bizarre, incongruente momenten. Het ene moment zit de speler in een operatiekamer in een vliegtuig met een pianist aan boord. Het andere staat hij op de Noordpool omringd door honden. Overal waar de speler komt, stroomt water, want de ijskappen smelten. Tegelijk is het de bedoeling dat de honden een opera maken.

Opvallend wat dat laatste betreft is de muziek van de game: een collage van fragmenten van onder meer The Beach Boys, Brahms, Celine Dion, Monteverdi en Wagner, waarvan de klanken vervormen zodra de speler met de muis beweegt. De knip-en-plakethetiek die Kanaga hier hanteert, is ook terug te zien in de visuals van het spel: een eclectische mix van beelden, effecten en symbolen. Een duidelijk, terugkerend thema in het haast onnavolgbare verhaal is klimaatverandering. Van daaruit creëerde Kanaga een meerduidig kunstwerk dat tegelijk activistisch, innovatief en bijzonder humoristisch is.

De stap naar een live performance is niet zo gek. Kanaga is componist en hij besteedt veel aandacht aan het muzikale deel van de game. Een recente beschouwing van zijn werk onderstreepte het belang ervan: 'Als *Oikospiel* al een muzikale stijl heeft, dan is het pluralisme. De digitale glans van MIDI-harpen [computergegenereerde harpklanken – red.] verandert in delicate, ingehouden pianoklanken, voordat hij opgelost in een put van verknipte dieren- en mensenstemmen.'

Oikospiel: Heat Cantata gaat verder waar het eerste deel ophield. Levende stemmen worden nu geïntroduceerd in de wereld van *Oikospiel*. Dat zijn: de CEO van de Oikospielen Opera (Mattijs van de Woerd) en zijn moeder/werknemer Erde Wolff (Claron McFadden). Beiden gaan een interactie aan met 'een levende en denkende sonate' die op het podium wordt verbeeld door het experimentele ensemble MAZE, dat bekendstaat om zijn uitvoeringen van composities met open, onconventionele partituren. Naast de muziek uit het eerste deel van de game, die weer terugkomt in deze live uitvoering, heeft Kanaga nieuwe muziek geschreven die deze avond in wereldpremière gaat. En natuurlijk komen ook de honden weer terug.

OVER DE ARTIESTEN

David Kanaga is een Amerikaanse componist en game-ontwerper die bekendstaat om zijn interactieve scores voor computergames, zoals *Proteus*, *Dyad* en *Panoramical*. Hij schreef essays voor zijn eigen blog *Wombflash Forest* en het recente *Oxford Handbook of Algorithmic Music*, waarin hij op een filosofisch niveau kijkt naar computergames en de betekenis van computergames voor een breder (kunst)publiek. Zijn muziek wordt omschreven als 'buitenaards, eclectisch en belangrijk' en verschijnt o.a. op het label Software Recording Co., dat wordt gerund door muzikant en producer Daniel Lopatin (Oneohtrix Point Never). *Oikospiel* is zijn eerst solo gameproject.

Ensemble **MAZE** komt uit Amsterdam en legt zich toe op het spelen van muziek met een onconventionele verschijningsvorm. Het ensemble werkt samen met vernieuwende componisten aan open partituren en hybride notatievormen en uitvoeringen. Naast concerten, lezingen en discussiepanelen over de toekomst van de compositiepraktijk organiseert MAZE een jaarlijks festival. De focus van MAZE ligt bij het verkennen van de mogelijkheden die nieuwe media bieden voor het creëren van notaties en scores. Dit is in het bijzonder terug te zien in het werk van ensembleleden Anne La Berge en Yannis Kyriakides. Verder bestaat MAZE uit Dario Calderone, Gareth Davis, Reinier van Houdt, Wiek Hijmans en Diamanda Dramm. MAZE werkte samen met gastcomponisten als Christian Marclay, Annea Lockwood, Michael Pisaro en Okkyung. In 2013 stond MAZE op het Holland Festival met werk van Christian Marclay in het programma *The Bell and The Glass & Shuffle & Screen Play*.

Sopraan **Claron McFadden** is afkomstig uit Amerika waar zij studeerde aan de Eastman School of Music in Rochester, New York. Zij maakte haar operadebuut tijdens het Holland Festival van 1985 in een productie van Hasse's *L'Eroie Cinese*, was in 1990 voor het eerst te zien op het Festival d'Aix en Provence in een spraakmakende productie van Jean-Philippe Rameau *Les Indes galantes* onder William Christie, en heeft sindsdien een indrukwekkende carrière opgebouwd. McFadden zingt een breed repertoire, van barok en heden-

daagse muziek tot jazz- en cross-overprojecten. Zij werkte met vooraanstaande dirigenten als Kurt Masur, John Eliot Gardiner, Marc Minkowski, Neeme Järvi, Ton Koopman en Frans Brüggen, en met grote orkesten en ensembles als het Nederlands Philharmonisch Orkest, The King's Consort, het BBC Symphony Orchestra, het Arditti Quartet en het Nash Ensemble. McFadden is een veelgevraagd operazangeres en werkte mee aan producties van het Théâtre du Châtelet, het Glyndebourne Festival, de Salzburger Festspiele, de Bayerische Staatsoper en De Nationale Opera. Zo was zij te zien in Claude Viviers *Rêves d'un Marco Polo* in een regie van Pierre Audi. Tijdens het Holland Festival van 2013 werkte zij mee aan de 3D-opera *Sunken Garden* van Michel van der Aa. In 2016 zong ze op het festival met Son Lux in Het Concertgebouw. McFadden heeft diverse opnames gemaakt voor onder meer EMI en trad op in vele radio- en televisieproducties. In 2006 ontving zij de Amsterdamprijs voor de Kunst.

Bariton **Mattijs van de Woerd** begon als zanger bij het Rotterdams Jongenskoor. Hij studeerde aan de conservatoria van Rotterdam en Amsterdam. In 2001 won hij de Vriendenkran (prijs van de Vereniging Vrienden van Het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest) en De Concertgebouwprijs. Tevens won hij in 2003 de eerste prijs van de Wigmore Hall International Song Competition in Londen. Van de Woerd is lid van het herenensemble Frommermann, is actief betrokken bij Splendor en zong Schubert bij het Leiermann Ensemble. Naast optredens met orkesten en in opera's, treedt Van de Woerd ook regelmatig op als solist tijdens concerten in binnen- en buitenland. In het Holland Festival was Van de Woerd eerder te horen in *Laika* (2014) van Martijn Padding, *Koeien* (2015) van Misha Mengelberg en *Theatre of the World* (2016) van Louis Andriessen.

DIPTYCH

Oikospiel II: Heat Cantata is part of a diptych about games and music, and is being performed on the same day as the computer game performance *Dear Esther*. Both games tell a story in innovative ways, with music playing a central role. In between the two performances you can attend *Digitalk #4: Games and Music*. In this panel discussion experts will discuss the divergent but very direct and tangible links between music and gameplay. Guests will include David Kanaga (the creator of *Oikospiel*), representatives of The Chinese Room (the creators of *Dear Esther*) and the Dutch composer Micha Hamel, under whose leadership the Delft University of Technology, Erasmus University, Willem de Kooning Academy and Codarts Rotterdam are conducting new research in the coming years on 'gamification' and classical music.

NOTES

The Oikospielen Opera is developing an epic global-gaming festival called THE GEOSPIEL, scheduled for the year 2100. The opera's employees, organized by the Union of Animal Workers, are trying to integrate the game development dogs of Koch Games into their group, but these loyal pups love their jobs and boss Donkey Koch too much! Will there be Unity and Community, or will Multiplicity and Individuality prevail? Money has awakened, Pluto has captured the spirit of

Orpheus, and Eurydice is lead composer in this operatic RE-FORM of the Adventure Game genre.

Oikospiel is an opera cycle by the American composer and games developer David Kanaga. Book I was released in February of 2017 in the form of a computer game 'dog opera' and went on to receive various awards and accolades. Kanaga was described by the press as 'a mad genius'. *Oikospiel Book II: Heat Cantata* is the first chapter of the cycle's second part and will have its live world premiere at the Holland Festival.

As an absurd work of art *Oikospiel* pushed at the boundaries of all kinds of artistic disciplines: gaming, music, and visual arts. Exactly as in a normal computer game the player controls a character (or in this case several characters) and takes this character through various worlds. But this game is full of weird and incongruous moments. At one point the player is in an operations room in a plane with a pianist on board. The next moment he or she is at the North Pole surrounded by dogs. Wherever the player ends up there is water, because the ice caps are melting. And at the same time the dogs are supposed to be making an opera.

One of the most outstanding aspects of the game in this respect is its music: a collage made up of fragments by The Beach Boys, Brahms, Celine Dion, Monteverdi and Wagner, among others, transformed and distorted as soon as the player moves the mouse. Kanaga's cut-and-paste aesthetic is also apparent in the game's visuals: an eclectic mix of images, effects and symbols. A theme that clearly keeps returning in this unique story is that of climate change. From this starting point Kanaga has created a work of art with multiple meanings which at one and the same time is innovative, politically aware and incredibly humorous. The move into live performance is not as crazy as it seems. Kanaga is a composer and focuses strongly on the musical elements of the game. A recent review of the work has highlighted its importance: 'If there's a musical tone to *Oikospiel*, it's pluralism. The digital sheen of MIDI harps bleed into delicate, restrained piano before dissolving in a well of clipped animal and human vocals.'

Oikospiel: Heat Cantata takes things even further than *Oikospiel Book I*. The world of *Oikospiel* now contains living human voices. These voices belong to the CEO of Oikospielen Opera (Mattijs van de Woerd) and his mother/employee Erde Wolff (Claron McFadden). Both singers interact with 'a living, thinking sonata' given shape by the experimental ensemble MAZE, which is known for its performance of compositions with experimental, open scores. In addition to the music from the first part of the game, which will return in this live performance, Kanaga has written new music, which will be premiered this evening. And of course the dogs are back again.

ABOUT THE ARTISTS

David Kanaga is an American composer and games designer known for his interactive scores for computer games, including *Proteus*, *Dyad* and *Panoramical*. He is also an essayist who has written philosophical pieces for his blog *Wombflash Forest* and the recent *Oxford Handbook of Algorithmic Music*, in which he reflects on computer games and their significance for a broader art audience. His music has been described as 'otherworldly', 'eclectic' and 'important' and

has been released on various labels, including Software Recording Co., the brainchild of David Lopatin aka Oneohtrix Point Never. *Oikospiel* is his first solo game project.

Amsterdam-based ensemble **MAZE** is dedicated to the playing of unconventional forms of music. The ensemble works with pioneering composers to develop open scores, hybrid forms of notation and performances. In addition to concerts, lectures and panel discussions about the future of compositional practice, MAZE organizes a yearly festival of sonic textures and field recordings. The ensemble's main focus is the exploration of the possibilities that new forms of media present for the creation of notation and scores. This is particularly clear in the work of members Anne La Berge and Yannis Kyriakides. Dario Calderone, Gareth Davis, Reinier van Houdt, Wiek Hijmans and Diamanda Dramm are also members of the ensemble. MAZE has collaborated with guest composers such as Christian Marclay, Annea Lockwood, Michael Pisaro and Okkyung. In 2013 MAZE appeared at the Holland Festival performing their interpretation of Christian Marclay's works in *The Bell and The Glass* & *Shuffle* & *Screen Play*.

Soprano **Claron McFadden** comes from America, where she studied at the Eastman School of Music in Rochester, New York. She made her opera debut at the Holland Festival in 1985 in a production of Hasse's *L'Eroe Cinese*, and performed at the 1990 Festival d'Aix-en-Provence in a sensational production of Rameau's *Les Indes galantes* conducted by William Christie. She has since built up an impressive career. McFadden sings a wide repertoire, from baroque and contemporary music to jazz and cross-over projects. She's worked with leading conductors such as Kurt Masur, John Eliot Gardiner, Marc Minkowski, Neeme Järvi, Ton Koopman and Frans Brüggen, and with large orchestras and ensembles such as the Netherlands Philharmonic Orchestra, The King's Consort, the BBC Symphony Orchestra, the Arditti Quartet and the Nash Ensemble. McFadden is a popular opera singer and has participated in productions of the Théâtre du Châtelet, the Glyndebourne Festival, the Salzburger Festspiele, the Bayerische Staatsoper and the Dutch National Opera. She performed in Claude Vivier's *Rêves d'un Marco Polo*, directed by Pierre Audi. During the Holland Festival in 2013, she performed in the 3D opera *Sunken Garden* by Michel van der Aa. At the Holland Festival 2016, she sang with Son Lux in The Concertgebouw. McFadden has made various recordings, including for EMI, and has appeared in numerous radio and television productions. In 2006, she received the Amsterdam Award for the Arts.

Baritone **Mattijs van de Woerd** started his singing career with the Rotterdams Jongenskoor (Rotterdam Boys' Choir). He studied at the conservatoires of Rotterdam and Amsterdam. In 2001 he was awarded the Vriendenkrans prize of the Friends' Association of The Concertgebouw and the Royal Concertgebouw Orchestra, as well as The Concertgebouw Prize. In 2003 he also won First Prize in the Wigmore Hall International Song Competition in London. Van de Woerd is a member of the male ensemble Frommermann, actively involved in Splendor, and also sang Schubert in the Leiermann Ensemble. Apart from performances with orchestras and in operas, Van de Woerd also makes regular solo appearances in concerts around the world. Previous Holland Festival performances include *Laika* (2014) by Martijn Padding, *Koeien* (2015) by Misha Mengelberg and *Theatre of the World* (2016) by Louis Andriessen.